

ג ל י ר ג ר ת ל ע י ר ו ן ב פ ר ש ת ה ש ב ו ע
ערוכים בידי נחמה ליבוביץ - חסנה הטס עשרה
יו"ל ע"י מוסד תורה והסכלה למבוגרים ולנוער
הסתדרות נשי מזרחי באמריקה

16

שופטים (תשי"ז)

י"ח ט - י"ג

א. סאלות ודיוקים ברט"י:

- (א) מה קסה לו?
- (ב) למה לרט"י לחוסין אחרי דברי מספרי שהביא (המסתימים במלים "להבין ולהורות") עוד את הסברו "כלומר". מה תיקן בזה?

(1) ס' ד"ה לא הלמד לעטות: אבל אחה למע להבין ולהורות, כלומר להבין מעשיהם כמה הם מקלקלים ולהורות לבניך: לא תעשה כן וכך, טוהו חוק הנכרים.

אא חסוה דבריו אלה לדברי ספרא ויקרא פרק י"ט פ' כ"ד "אל תטמאו בכל אלה": בין בכלן, בין במקצתן. לכאורה נראים דברים אלה סותרים דברי רש"י לפסוקנו. הסבר מה הסתירה, ומהו זסוב חסתידיה?

(2) י"ב ד"ה כל עושה אלה: "עושה כל אלה" לא נאמר אלא "כל עושה אלה" - אפילו אחת מהן.

- (א) מה קסה לו?
- (ב) היכן בפסוקנו מצא רש"י רמז לסכר המובטח לתמים, כפי שכתב "ואז תהיה עמו ולחלקו"
- (ג) העתק את פסוקנו בסמני פסוק לפי פרוטו זה של רש"י?

(3) י"ג ד"ה תמים תהיה עם ה' אלוקיך: התהלך עמו בתמימות וחצפה לו ולא תחקור אחר העתידות, אלא כל מה שיבוא עליך קבל בתמימות - ואז תהיה עמו ולחלקו.

ב. י"ג תמים תהיה עם ה' אלוקיך:-

רמב"ם הלכות עבודה זרה י"א ט"ז:

ודברים האלו (דהיינו הקסם, הלחש, הדריסה אל גמתיים, השאלה באוב, והכשוף שעליהם דבר בהלכות הקודמות להלכה זו בפרק י"א) ודברים האלו כולן דברי שקר וכזב הן, והם שהטעו בהם עובדי עכו"ם הקדמונים לגויי הארצות, כדי שינהגו אחריהן. ואין ראוי לישראל, שהם חכמים מחוכמים, להמשיך בהבלים אלה ולא להעלות על לב טיס תועלת בהן, שנאמר (במדבר כ"ג, כ"ג) "כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל" וכו'. כל המאמין בדברים האלו וכיוצא בהן ומחטב כלבו שהן אמת ודבר חכמה אבל התורה אסרתן אינו אלא מן הסכלים ומחסרי הדעת ובכלל הנסים והקסנים שאין דעתן שלימה. אבל בעלי החכמה ותמימי דעה ידעו בראיות ברורות, שכל אלה הדברים שאסרה התורה אינם דברי חכמה אלא תוהו והבל שנמטכו בהן חסרי הדעת ונטשו כל דרכי האמת בגלגלן. ומפני זה אמרה תורה כשהזכירה על כל אלו ההבלים "תמים תהיה עם ה' אלוקיך".

רמב"ן בהשגותיו לספר המצוות" טל הרמב"ם, מצוה ח' מצוות עשה טלא מנאן

הרמב"ם ויט למנותן לדעת הרמב"ן: טנצטוינו להיות לבנו תמים עמו יתעלה, והוא שנאמר: "תמים תהיה עם ה' אלוקיך". ועניין הצוואה הזאת שנייחד לבנו אליו לבדו, וסנאמין שהוא לבדו עושה כל, והוא היודע אמיחת כל עתיד, ומסנו נדרוט הבאות, מנביאיו ומאנטי חסידיו... ולא גדרוט מחוברי טמים ולא נבטח שיבואו דבריהם... אבל נאמר "הכל בידי טמים", כי הוא מטנה מערכת הכוכבים כרצונו, "מפר אותות בדים וקוסמים יהולל" (יסעיה מד, כח). ונאמין שכל הבאות תהיינה אלינו כפי התקרבו לעבודתו, כעניין שהכתיבה (ירמיה י, ב): "אל דרך הגויים אל תלמדו ומאותות הטמים אל תחתו, כי יחתו הגויים מהמה". ואמרו בפרק בתרא דמסחים: "ומניין טאין טואלים דבו מן הכלדיים? שנאמר: "תמים תהיה עם ה' אלוקיך". והכלדיים הם טאריה האומה המתעסקת בעבודה כוכבים: ולטון ספרי: "אם עשית כל האמור בעניין, הרי אתה עם לה' אלוקיך", וכו'.

והמצוה הזאת נצטוו אברהם אבינו כאשר באו לכרות לו ברית, לתח לו זרע, אמר (בראשית יז, טו): "הההלך לפני והיה תמים", כי מפני שהיה הוא עליו השלום יסוד האמונה והחולק על הכסדים שהיו מיחסים הפוחות כולם לסמט ולירח ולכוכבים, והוא ראה טיט יוצר מנהיג, - ציוהו עוד להההלך לפניו ולהיות תמים עמו ולא יתן בלבו, סיהא בזולתו טום אמת, ואל יסתכל בעניינם כלל, עם דעתו סיוצום מנהיג אותם (כלומר, לא יאמין בהם, באותות טמים כלל וצום לא בכוחות נחונים למרות יוצרם, כלומר גם לא בשתפו אמונתו בהם עם אמונתו לבורא), אלא יהיה לבו אליו לבדו יתעלה, כי הוא המצוה אותם והמטנה מערכתם כרצונו, כעניין טאמרו (טבת קנו, ע"א): "צא מאצטג-נינות טלך" (=הסתחרר מטעבוד לכל אמונה מגיח).

זהו עניין המצוה הזאת... ואולי מטב הרב (=הרמב"ם) טהיא מצוה כוללת המצוה וללכת בדרכי התורה, כעניין (תהלים קיט, א) "אטרי ת מ י מ י דרך ההולכים בחרות ה'", ולכן לא הכיאה בחטבונו, אבל המתכאר מדברי רבותינו והנכון הוא כפי טכתבנו אנהנו.

- 1) המטכים הרמב"ן לרמב"ם בפירוש פסוקנו או מפרטו פירוט אחר?
- 2) מהו הקשר טרואה הרמב"ן בין בר' י"ז ט"ו לבין פסוקנו?
- 3) מדוע נמנע הרמב"ם למנות את פסוקנו כמצוה עטה?

העזר בדבריו הבאים מתוך ספר המצוות טורט רביעי:
 "טאין ראוי למנות הצויים הכוללים התורה כולה... כאילו יאמר, עטה כל מה טציויתין לעטות והיזהר מכל מה טהזהרתיך ממנו, או: לא תעבור דבר ממה טציויתין בו. ואין פנים למנות הציווי הזה (כלומר: הכללי) מצוה בפני עצמה, טהוא לא יצוה לעטות מעטה מיוחד, טיהיה מצוה עטה, ולא יזהיר מעטות מעטה מיוחד טיהיה מצוה לא תעטה, וזה טאמרו (טמות כג, יג) "ובלל אטר אמרת אליכם - תטמרו".

ג. רבנו בחיי בהקדמה לספר "חובות הלבבות"

וצריך שתדע, כי הכוונה והתועלת במצוות הלבבות הם - טיהיו גלויינו וצפונינו טוים וטקולים בעבודת ה' עד טתהיה עדות הלב והלטון והאברים טוה, ויצדיק כל אחד מהם את חברו, ויעיד לו, ולא אחלוק עליו ולא יסתור דבריו, והוא אטר יקראנו הכתוב "תמים" באמרו (דברים יח, ג): "תמים תהיה עם ה' אלוקיך", ואמר (תהלים טו, ב): "ההלך תמים ופועל צדק ודובר אמת בלבבו"... ואמר במי טאין תוכו כברו (מל"א י"א, ד): "ולא היה לבבו טלם עם ה' אלקיך", ואמר (תהלים עח, לו-לז): "ויפתוהו בפייהם ובלטונם יכזבו לו ולבם לא בכון עמו".

ומן הידוע טכל מי טחולק קצתו על קצתו ומכזיב קצתו את קצתו בדיבור או במעטה - אין מאמינים בצדקו, ואין הנפטות מטייטבות על אמיתו. לכן אם אחלוק גלויינו על נטרתנו וכוונה לבננו על דיבורנו, ותנועה אברינו על מצפוננו, לא תהיה עבודתנו לאלוקינו טלמה, מפני טאינו מקבל עבודה מזוייפת, כמו טנאמר (יטעיה א, יג): "לא אוכל און ועצה". כמה טונה רבנו בחיי בתפיסתו את פסוקנו מתפיסתם טל הרמב"ם והרמב"ן?

טאלות המסומנות א קטות והמסומנות אא קטות בידתר, יפתור כ"א לפי הלבנת טאלות וגם טטובות נא לטלוח לנחמה ליבוביץ, קרית משה ירוטלים

המבקטים להמטיך בלמוד זה גם בטנת תטי"ח
 מתבקטים להודיע על כך מעטה.
 דמי החתימה לקנת תטי"ח 3.000 ל"י, דמי
 המטלות - 2.750 ל"י ואפטר לטלמם גם בטני
 טטלומים.

המנויים טחסרים להם גליונות טל טנת תטי"ז מתבקטים להודיע על כך על טנת טנטלים להם את החסר. (פרט לויקהל ופקודי טלא הופיעו).